

Wintersport in
HET HART VAN SCANDINAVIË
Ontdek je met

BBI TRAVEL
EXPERIENCE

Lang weekend Stöten Ski Lodge Soltorget vanaf
€599 pp
Incl. sneeuw-scootersafari!

www.bbi-travel.nl/aanbiedingen | 050-3136000

Cursus Daytraden 475,-
2° persoon half geld

Een Kus en Kerstknuffel

Originele reacties cursisten

- Geen spijt van ik las regelmatig jullie advertentie en reacties. Nu heb ik zelf al wat negatieve ervaring op de beurs, dus ik denk: "ja, het zal wel". Maar ik zag die advertentie steeds terugkomen en toen dacht ik van: "ja, ik ga toch eens die cursus aanvragen, want dat moet toch wel iets van waarheid zijn". In mijn gevoel heeft dat mij over de streep getrokken en ik heb er zeker geen spijt van gehad.
- Gebeten Een eerlijke en correcte cursus. Ik word nu niet meer gebeten door de beurs.

vrijdag 19 jan en vrijdag 26 jan Hotel Breukelen
Let op! U kunt snel winst boeken maar net zo snel verliezen lijden

www.robwessels.nl 010 519 21 15

FOTO: HEDAVATULLAH/AMID

De combinatie ov en fiets is een voorbeeld van duurzaamheid. Man op een ov-fiets bij stormachtig weer in Schiedam.

DUURZAME ARBEIDSVOORWAARDEN

Het Rijk wil 's lands duurzaamste cao

Sinds corona hebben 'groene' arbeidsvoorwaarden, zoals zonnepanelen van de zaak, voorrang. De rijksoverheid wil alles zo duurzaam mogelijk.

Door onze redacteur **Koen Marée**

DEN HAAG. In het najaar van 1995 ontkende PvdA'er Willem Vermeend een ware rage. De toenmalig staatssecretaris van Financiën kwam met een wet waarmee bedrijven de fiets-van-de-zaak voor hun werknemers van de belasting konden aftrekken. Fietsproducenten als Batavus, Gazelle en Sparta zagen hun kans schoon om extra fietsen te slijten. Vermeend, die zelf altijd van zijn

woonplaats Leiden naar het Binnenhof in Den Haag fietste, wilde het met de regeling aantrekkelijker maken om op de fiets naar het werk te komen, in plaats van met de auto. Goed voor het milieu, en voor de gezondheid van de werknemer. Bijna dertig jaar later heeft de fiets-van-de-zaak nog bijna overal een plek in de arbeidsvoorwaarden.

De dienstfiets van Vermeend kan worden gezien als de eerste arbeidsvoorwaarde die in het teken stond van duurzaamheid. Daar zijn er de

afgelopen jaren in rap tempo meer van bijgekomen, ziet werkgeversvereniging AWWN. Deze zomer sprak de organisatie zelfs van een „groene transitie” die zich in de arbeidsvoorwaarden voltrekt, onder meer door hogere kilometervergoedingen voor de fiets.

Hoe doe je dat, zo'n cao verduurzamen? En gaat het niet ten koste van de loonsverhoging aan de onderhandelingstafel?

Met die onderwerpen houdt rijksambtenaar Gerard de Koe (56) zich

FOTO: NICK DEN ENGELSMAN

Fietsen bij bushalte Flinkboskje in het Friese Hemelum. Het combineren van vervoersmiddelen van en naar werk zou aantrekkelijker moeten worden gemaakt.

op het ministerie van Binnenlandse Zaken dagelijks bezig. Als cao-coördinator gaat hij over de invulling van de arbeidsvoorwaarden voor alle pakweg 140.000 werknemers van de rijksoverheid, de grootste werkgever van Nederland. Zijn missie: de cao voor rijksambtenaren de duurzaamste van Nederland maken.

Dat ideaal begon bij de politiek, vertelt De Koe in een zaaltje op het ministerie. „Het kabinet heeft het klimaat-akkoord onderschreven, waarin is vastgelegd dat de CO₂-uitstoot moet worden teruggedrongen. Als overheid willen we het goede voorbeeld geven, bijvoorbeeld door onze kantoren te verduurzamen.”

De coronacrisis vroeg om een andere benadering van die verduurzamingsopgave. Thuis werd nu ook kantoor. „Sindsdien denken we na over manieren om - behalve op het werk en onderweg, bijvoorbeeld met hogere kilometervergoedingen voor de fiets - ook privé vergroening te stimuleren.”

Zo kregen ambtenaren al de mogelijkheid een bedrag te besteden aan de aanschaf van zonnepanelen of een

warmtepomp voor hun eigen huis. Dat leidde wel tot discussies, vertelt De Koe: „Er zijn ontzettend veel producten op de markt, het een duurzamer dan het ander. Je wil bijvoorbeeld niet dat iedereen vervuilende airconditioners koopt voor in de zomer. Maar je hebt ook airconditioners die werken op een warmtepomp. Voor zo'n potje moet je dus grenzen stellen, die tévens reëel zijn voor de salarisadministratie.”

Brainstormdagen

Maar om écht de duurzaamste cao van Nederland te krijgen, is meer nodig. Sinds een jaar loopt daarom een door De Koe geïnitieerd project van vakbonden en werkgever Rijk waarbij ambtenaren ideeën kunnen indienen voor verduurzaming van de cao. „Er is interesse vanuit het hele land, en niet alleen van beleidsadviseurs duurzaamheid”, vertelt hij. Op de brainstormdagen kwamen bijvoorbeeld ook mensen af die werkzaam zijn in het gevangeniswezen, of bij DUO.

De opbrengst was groot. Zo stelden ambtenaren voor het combineren van vervoersmiddelen van en naar het

werk aantrekkelijker te maken. Nu is het bijvoorbeeld niet altijd mogelijk de auto te pakken naar het station en dan de trein te nemen. Of wat te denken van verruiming van het individueel of persoonlijk keuzebudget, waarmee je uitgaven van je brutoloon kan doen zodat je netto meer overhoudt. Mensen zouden hier bijvoorbeeld een internationale treinvakantie van kunnen betalen, duurzame apparaten

Ambtenaren kregen de mogelijkheid een bedrag te besteden aan zonnepanelen

kunnen aanschaffen of spullen laten repareren. De Koe denkt daarbij specifiek aan de lagere loonschalen: „Uitjes voor een heel gezin met de trein kunnen best kostbaar zijn, zeker voor ambtenaren die niet in de hoge schalen zitten. Daarom experimenteren we nu om dit soort reizen ook op te nemen.” En er was bijvangst: ideeën die niet

per se in arbeidsvoorwaarden kunnen worden omgezet, maar het dagelijkse werk wel duurzamer zouden maken. Bijvoorbeeld minder elektronische apparaten 'stapelen' door de eigen laptop of telefoon mee naar het werk te nemen. „Een goed idee”, vindt De Koe, die zelf over een iPad, een Chromebook en een telefoon van zijn werkgever beschikt.

Loon op één

Tijdens de komende cao-onderhandelingen voor het Rijk, die komend voorjaar beginnen, wil De Koe de ideeën omzetten naar concrete afspraken. Ze moeten daarvoor wel uitvoerbaar zijn, zegt hij, verwijzend naar aanpassingen die bijvoorbeeld nodig zijn in ict-systemen of de privacy-dilemma's.

Draagvlak onder het personeel is misschien nog wel belangrijker. Zeker nu, in een periode waarin de inflatie hoog ligt, zullen mensen eerst en vooral koopkrachtcompensatie willen. De Koe is zich daarvan bewust: „Loon zal altijd op één staan.” En dus moeten keuzes worden gemaakt: „Als werkgever gaan wij natuurlijk over

onze eigen loonruimte. Dit zijn dingen die je extra kan doen. Maar het is wel belangrijk dat er draagvlak voor is. Daar houden we een enquête voor.”

Behalve de behoeftes van de werknemers vormt ook de werkkostenregeling (WKR) een belemmering om onbeperkt duurzame voorwaarden in de cao op te nemen. Dit is het bedrag dat de werkgever onbelast aan werknemers mag vergoeden. „Mensen denken vaak dat als je iets fiscaal voordelig aanbiedt, het ook voor de werkgever gratis is. Maar je mag als werkgever maar 1,18 procent van het loon op een andere manier uitbetalen. Als je eroverheen gaat, betaal je als werkgever 80 procent belasting over het uitgegeven bedrag.”

De werkkostenregeling verruimen, zoals vakbond CNV oppert, noemt hij een „politieke keuze”. Maar ook zonder hoger budget kan volgens hem iedere sector aan de slag met verduurzaming van de arbeidsvoorwaarden: „Vraag werknemers om hun ideeën, en zorg ervoor dat je binnen een lopende cao de ruimte hebt om daarmee te experimenteren. Dan zie je dat er veel mogelijk is.”

Beursdag

Prosus
€29,95 -1,6%

Prosus was dinsdag een van de grootste dalers op de AEX. De Nederlands-Zuid-Afrikaanse techinvesteerder zit stevig in het Chinese techbedrijf Tencent, dat het al tijden lastig heeft op de beurs. Nadat Tencent in de Hongkongse ochtend 2 procent verliezende noteerde, volgde Prosus al snel het voorbeeld.

€1,2 mld

is het bedrag dat EU-landen van de Europese Commissie mogen steken in de ontwikkeling van eigen cloud-diensten. Zo moet afhankelijkheid van de VS of China worden voorkomen.

78 mln

keer werd de trailer van de game **Grand Theft Auto VI** dinsdag al bekeken. Gamers kijken uit naar het spel, dat de opvolger is van het immens populaire GTA V. Beleggers zijn minder positief: het aandeel van uitgever Take-Two daalde na opening. Mogelijk is dat omdat het spel pas in 2025 verschijnt. (NRC)

nrc webwinkel

Birdie Luchtkwaliteitssensor

- Prijswinnende CO2 meter voor betere luchtkwaliteit binnen
- Speels en intuïtief ontwerp
- Werkt tot maar liefst 8 maanden met één oplaadbeurt

Birdie is een bekroonde luchtkwaliteitsensor met een speels en intuïtief ontwerp. Birdie houdt binnenshuis het kooldioxiideniveau in de gaten. Als de waarde te hoog wordt, gaat Birdie ondersteboven hangen, waarna maatregelen genomen moeten worden om de luchtkwaliteit te verbeteren, bijvoorbeeld door te ventileren.

CADEAUSELECTIE

Adviesprijs 195,-
165,-

Bestel nu ► nrcwebwinkel.nl/birdie